

בס"ד. ש"פ האוינו, שבת שובה היחשמי"א

שובה ישראל עד הוי' אלקיך כי כשלת בעוניך, ופירש אדמו"ד הזקני' דמי"ש

שוכה גוי עד הוי' אלקיך (אפי' שלכאורה הול"ל להוי' אלקיך) הוא ששיעור

התשובה הוא עד שהוי' יהי' אלקיך. וצריך להבי', למי ששייך (ודורשים ממנו)

תשובה נעלית כזו, הרי הוא בעל מדריגה נעלית גם קודם עשיית תשובה זו, וכמוכן

גם ממי"ש שובה ישראל, דשם ישראל הוא על שם כי שרית עם אלקים ועם אנשים

ותוכלי, שהוא שר' ושלט' על ההעלם דשם אלקים ועל הכוחות שמתפשטים ממנו

(אנשים), וא"ר שייך בו ענין בענין שיהי' צריך לתשובה. והגם שידוע שתשובה היא

לא רק על עבירות, אלא להשיב נפשו למקורה ושרשה [והריון תשוב אל האלקים

אשר נתנה], דתשובה זו היא גם בצדיקים גמורים, הרי מפורש בכתוב שובה

ישראל א כי כשלת בעוניך, והיאר שייך ענין העוונות במי שהוא כדוגא זו. וגם

צריך להבין מה שממשך ככתובי' קחו עמכם דברים ושובו אל הוי', דאחרי שכל

אמר שובה ישראל גוי מה מוסיף בקחו עמכם דברים ושובו אל הוי', וגם צלי"ב

מה שאומר אחרי"כ גוי מה מוסיף בקחו עמכם דברים ושובו אל הוי', וגם צלי"ב

קשורה עם ענין התשובה, ומזה משמע שאחרי התשובה דשובה ישראל גוי

דשובו אל הוי', צריך להיות עוד תשובה, וגם צלי"ב שתשובה היא והתשובה היא

מוכר ענין הענין (כי כשלת בעוניך, תשא עון), משא"כ בתשובה הב'.
שבת

1) השע יד, ב. — התחלת הראשית והטענה דשבת שובה.

2) לקיט דרושים לשבת שובה דיה שובה ישראל הוא (סה, א).

3) כמו שמדויק בלקיטת שם דדיה שובה הב' (סה, ריש ע"ג, ועוד).

4) כיה הלשון כדדיה שובה ישראל החשיד (סה"פ החשיד ע"י 15), וכיה גם כדדיה זה תחיש (סה"פ תחיש ע"י 47).

5) וישלח לב, כט.

6) דאה פרי"י ע"ג שם: בשררה: שם לה: יי לשון שר ונגיד.

7) דאה לקיטת דם דיה שובה הוא (סה, ג), אנשים הם הכחות המתפשטות משם אלקים.

8) דאה גם דיה תקפו תחיש סיפ (סה"פ תחיש ריש ע"ג, ונתגמלו שם בהערה 15).

9) קוהלת יב, ז. ודאה לקיטת ריש פרישתו (והאוינו) לקמן סעיף ד.

10) לקיטת דיה שובה הב' (סה, ג).

11) ע"פ מי"ש בפנים ומוסרם של אחרי"כ אומר שובה ישראל מוסיף כי כשלת בעוניך, אפי' שלכאורה מובן

מצדפ"ד, שובה, הוא על תשא ועו' (כמו שמדויק כדדיה זה תחיש תורה בתחלתה) — כי מביין שמדבר כאן

בדריגה, ישראל, הי' אפי' שתשובה שלהם היא רק התשובה ד, והריון תשוב גוי' — ולכן מוסיף ומדווח

שגם כיה ישראל, ישנו הענין ד, כשלת בעוניך, וצריכים לתשובה כפשוטה (כי"ס במה"מ החשיד שם).

12) הוישע שם ג.

13) כמו שמדויק כדדיה זה תחיש (המשך תחיש הוא ע"י ספ"ב).

14) דאה ספר המצוות להצ"ב מצות ודדיה התשובה בתחלתה (דרי"צ ל"ה א), ששייך מצות התשובה מן התורה היא עייבת החטא והריון ונפשך חזרה, וצ"ע דבר"מ"ם ה"ל תשובה לא גובי בקשת מחילה, ודאה לקיטת חיי"ז ע"י 194, ואר"מ.

פתח דבר

לקראת שבת תשובה, ו' תשרי, יום הארצי"ט של הרבנות הצדקנית מרת

חנה הנצב"ה (אמו של — רב"ה"ש — כ"ק אדמו"ר שליטי"א) נסתלקה שבת

תשובה בעת עלות המנוחה שנת תשכ"ה —

הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה שובה ישראל גוי, שנאמר

בתחומי דש"פ האוינו, שבת שובה היחשמי"א.

מערכת "אוצר החסידים"

תשי"ט יקר, תשמ"ט.

שנת המאמר: קהולדת אדמו"ר תגמט פדס

ברוקלין, נ. י.

221
7/16
אוינו
כ"ב

גבלת³⁶. וכמו שידוע³⁷ בענין אלה תולדות פרימ³⁸ תולדות מלא³⁹ שהוא למעלה גם מאלה תולדות השמים והארץ בהבארא⁴⁰ תולדות מלא⁴¹ עולם על מילואו נברא⁴², דתולדות מלא שנאמר גבי בריאת שמים וארץ (בריאא מצד מלמלעה) רצה הנבוא שיהי במידדה והגבלה, משא"כ תולדות פריץ מלא שיהי (כביאת המשחה⁴³) עיי מעשינו ועבודתנו⁴⁴ הוא מה שמשיחה (מבני פריץ, ונקרא הפריץ⁴⁵) פרוץ כל הגדלים ורבה גופא (ההמשכה שעיי עבודה) ההמשכה שעיי עסק התורה (בקישי שלום) היא נעליית יותר מההמשכה שעיי קיים המצוות (ועשה טוב) דנוסף זה שעיי המצוות ההמשכה היא כבתי מקיף ועיי התורה ההמשכה היא נפלימו⁴⁶, גם ההמשכה עצמה היא נעלית יותר. דעיי קיום המצוות נמשך אור הטוב⁴⁷, ועיי עסק התורה נמשך עצמות אור⁴⁸ שלמעלה גם מסובי⁴⁹.

ד) ועיי הנ"ל דשוכה ישראל כי כשלת בענינך הוא התשובה דטור מרץ מרוב, דזה שגם מי שהוא בדרגת ישראל שייך אצלו הענין דכשלת בענינה הכונה כזה הוא לא (רק) שיש בו איהו חסרון [שהוא גם כצדיקים] אלא ששייך אצלו גם עוונות המכיליים⁵⁰ (אלא שהם בדרגת דקות) ולכן צ"ל אצלו התשובה דטור מרץ. וענין זה שגם בצדיקים (ישראל) יש גם התשובה דטור מרץ מרוב גם מזה שתשובה היא מצוה (כלשון אדה"צ באגרות התשובה⁵¹) מצות התשובה⁵² דמזה מרוב, שמצות התשובה היא (ככל המצוות) לכאורא ישראל, גם לצדיקים גמורים. ומכיון שמצות התשובה היא (כמ"ש אדה"צ באגרות שם) עויבת חמא (טור מרץ) מרוב, דנוסף על זה שגם בצדיקים גמורים צ"ל התשובה דוחרות תשוב אל האלקים אשר נתנה (וכמבואר בלקיטת (פרשתנו) ודרש הגשמה הוא כתי האלקים (אשר נתנה)

- 26) ראה לקיטת שם (ענ' ד) שהתבדה דרעשה טובה היא, ששיינת את עצמה ברעשה טובה להלום עם וטבעי. ויש לומר גם ההמשכה מלמעלה שעיי היא למעלה מחובבי (רעבי הטוב להשיב) דלמעלה.
- 27) ראה גם ד"ה זה והיום דיום ב דריה שנה זו (התשמ"א) סיג (סחים פלוקים ח"ג ע' קס"א).
- 28) רות ד, תי.
- 29) ביר פי"ב, ו. שמויר פי"ג, ג.
- 30) בראשית ב, י.
- 31) ראה ביר פי"ד, ז. פי"ג, ג.
- 32) מדרשים שהתורה²⁹.
- 33) ראה תניא רמ"ז.
- 34) ראה מילה ב, ג. ביר פפ"ה, יד (הפריש"י שם) אגרת בראשית סיס ט.מ.
- 35) תניא פ"ה לקיטת שם ע"ד, א.
- 36) לקיטת שם ע"ג, סע"ג ואילן.
- 37) לקיטת שם ע"ד, א.
- 38) רמב"ם גם מהלשון, כשלת בענינך" — ראה לקיטת סמות ט"ב, א. צבצבים נ"א, א. דחמא הוא לשון חסדות משא"כ ע"ו.
- 39) פ"א (גא) ריע"א, וראה ס, שיעורים בספר הנוניא לאגרת התשובה שם (ע' 1054 ואילן).

ב) ונקודת הביאור כזה עיי המבואר בלקיטת¹⁵, דבתשובה יש ג' בחינות. תשובה דטור מרץ, תשובה דרעשה טוב, ותשובה דבקש שלום של מרץ, וכל התורה דכל העוסק בחורה שלום כפמליא של מעלה וכפמליא של מטה¹⁶, וכל התורה נתינה לעשות שלום בעולם¹⁷. וג' התשובות שבפסוקים אלו [שובה ישראל גו', ושוב אל ה'י, אמרו אליו כל תשא עון] הם ג' התשובות דטור מרץ ודרעשה טובה דבקש שלום¹⁸. וזהו גם מה שפסקים אלו הם התחלת ההפטרות דשבת תשובה כי כשבת תשובה צ"ל כל ג' החינות. וכמו שסיפר ב"ק מרז"ח אדמו"ר¹⁹, שאצל הת"צ היו כשבת תשובה ג' נרות של תשובה, ואמר הת"צ "עם איד פארא דר"י תשובות", וביאר ב"ק מרז"ח אדמו"ר שהם ג' התשובות המבוארים בלקיטת²⁰, וזהו מה שכתבו תשובה הראשונה כתיב שובה ג' כי כשלת בענינך, משא"כ בתשובה היש"י (שוכו אל הוי) לא נזכר ענין הענין, כי תשובה הראשונה היא תשובה דטור מרץ (כשלת בענינך), משא"כ השני היא תשובה דרעשה טובה²¹, וזהו גם מה שכתבו תשובה הראשונה נזכר גם שם אלקים (ע"ד הוי אלקיך) וכתשובה השני נזכר רק שם הוי (שוכו אל הוי) וכתשובה השלישית כתיב אמרו (אצ"י) כי התשובה דטור מרץ היא שיהי הוי אלקיך²², והתשובה דרעשה טובה היא להתקשר ולהדבק בשם הוי כמו שהוא למעלה משם אלקים²³, ובתשובה דבקש שלום היא להדבק וליכלל בעצמות אור²⁴ שלמעלה משם הוי²⁵.

ג) וזהו החילוק שבין התשובה דטור מרץ להתשובה דרעשה טובה דבקש שלום הוא שהתשובה דטור מרץ היא וראשיתו (עוונות) שמבדילים ביניהם לבין אלקים²⁶, והתשובה דרעשה טובה דבקש שלום היא שחורי העבודה להמשיך אור נעלה יותר. וזה המשכה שנומכת מלמעלה מצד עצמה, מצד זה שהיא ית הוא עצם הטוב וטבע הטוב להשיב²⁷, היא במידדה והגבלה, ועיי העבודה ההמשכה היא בלי

- 15) בלקיטת ד"ה מה טובו (ענ' ב ואילן).
- 16) סנהדרין צ"ב, ב.
- 17) רמב"ם סוף הל' תשובה.
- 18) בילקוט סעיק ג' עיי סד"ה שובה תריצי שם ע' קס"א.
- 19) בשבתם ליל שבת תשובה הראשונה פ"ה ואילן (ספר השיחות התורה ע' 14 ואילן).
- 20) ד"ה שובה תה"ל שם, ומה שזכר ענין הענין בתשובה השלישית (אמרו גו' תשא ע"ו) — אף שהיא למעלה גם מהתשובה דרעשה טובה — ראה לקטן סעיק ט.
- 21) לקיטת שם ע"ג, ד.
- 22) לקיטת שם ע"ג, ד.
- 23) לקיטת שם ע"ד, א. בלקיטת שם, דעל תשובה זו (ליכלל בעצמות אור) כתיב (מלאכי ג' ו) שובה אלי — אלי ממש. ורפ"א יזב מה שכתבוהו זו כתיב, אמרו אצ"י (ו' ואילן) הוא כמו אצ"י, ולהעיר ממאדיל (ספרי הבה במדבר) שער דל (שער הכוונה) פ"ב אלימה רביה כעין א תמר א. וראה כתיב ע"ד"ס ואתחנן ד' י. עקב י"ג (אילן) וראו לראו למדותי, דלפירושי אדה"צ (תובא באגרות קודש אדמו"ר מהר"י ע"ג ע' קמ"ד). היום יום י"א (משי) יקא על עצמות א"ם.
- 24) ישע"י נ"מ, ב. וראה אגרת התשובה פ"ה.
- 25) ראה עמדה שער שיעורי המלך רמ"א, שחזו"ת פ"ד (ענ' א).

3) תשובה

יט ויוזבן זה ע"פ מאמר רז"ל⁵⁰ מאן דמחוי במחוג קמי מלכא כו', כי בפני המלך צריך להיות כחלית הכיטול וכשמחוג במחוג קמי מלכא הוא מתראה למציאות בפני המלך⁵¹. ומהו מוכו, שגם כשהוא עובד את ה' אבל עבדוהו היא בבחי' מציאות הוא דוגמת מחי' במחוג קמי מלכא חז"ל⁵² ועפ"י יוכו שגם בצדיקים גמורים צ"ל (גם) ענין החשובה דסור מרע, כי מכיון שגם כשהוא צדיק גמור עובד ה' כיראה ואובה מחעונגו אינו בטל במציאות לגמרי רק הוא דבר בפני עצמו ירא ה' ואורב⁵³ (יש מי שאורב ויש מי שירא⁵⁴) במבואר בתנאי⁵⁵, הרי נמצא שהמלכה על מלכות שמים אינה כחלית השלימות, ולגבי מדרגתו הוא כמו פריקת עול (לכ) גם כצ"ג צ"ל החשובה דסור מרע.

וזרן שובה ישראל עד הרי אלקד כי בשלח בעונדו, שהתשובה על הכסולו בעון שבדרגת ישראל (יש מי שאורב) היא שהרי יהי אלקד | כי בכדי לשלול ענין הישות (יש מי שאורב) הוא ע"י הגילוי דהיי דוקא. ולגבי שם אלקים, מכיון שהתחוות מישים אלקים היא בדרך התלבשות (בראשית ברא אלקים⁵⁶) הנבראים שמתחווים ממנו הם חוסמים מקום, והכיטול שלהם הוא רק כיטול היש, משא"כ לגבי שם ה' שהתחוות ממנו היא באופן דבדוד ממיילא (יגלו את שם ה' כי הוא צוה ונברא⁵⁷) הנבראים אינם חוסמים מקום, כיטול במציאות⁵⁸ וזהו שהתשובה על בשלח בעונדו שבדרגת ישראל יש מי שאורב היא שהרי יהי אלקד דע"י שמאיר בו הגילוי דהיי, ועד שזה (היי) נעשה אלקד כחך וחיותך, הוא בא לכיטול במציאות.

ז ורננו אנואר בלקימ⁵⁹ דפירוש שובה ישראל עד הרי אלקד הוא שהתשובה צריכה להיות עד שהרי יהי רק בחי' אלקים וצמזום לגבי עצמות אא"ס שלמעלה מהיי. וע"ד הפירוש בהיי הוא האלקים⁶⁰ שאומרים בנעלות יורח"פ, שז"א (היי) בעלותו לעניקא כאלקים יהושב⁶¹ ויוזבן זה ע"פ הדויע⁶² שגם לגבי שם ה'.

- 50) ראה חגיגה ה' ב.
- 51) ראה סו"מ לרמב"ם ת"א. וראה בארובה לקי"ט ח"ד ע' 1050 ובהערות שם.
- 52) ראה סו"מ ח"ד ע' סד: שלפי עמ"ס ויוזבנו ג' העודה האמיתית... לראש חשב.
- 53) ראה בסו"מ ח"ד ע' עה ואילך. שם ע' ר"ב. שם ע' ר"ד ואילך.
- 54) פל"ה (מד, סע"א ואילך).
- 55) בראשית א' א.
- 56) תולדות קצתו. וראה מנ"א ג' ג. לקי"ט ראה כ"ה סע"ג. שם כ"ד. ד' שם מא"ג. וברכות.
- 57) המשך חסדיו ע' רכ"ב. סו"מ ח"ד ע' ס"ע. שם ש"א ואילך.
- 58) דרושים לשיבת שובה סו"מ א' שם ס"א.
- 59) מלבי"ם ית"ל.
- 60) לקי"ט שם כ"ב. וראה ל"ה שובה ראה' סו"מ, ריש ע"ד (מל"ח סוף מ"ס יומא).
- 61) ראה המשך חסדיו סו"מ סע"ג.

יח שהוא בחי' צור⁶⁴ שלמעלה מהיי⁶⁵, העלים שאינו במציאות⁶⁶, והמשפת הנשמה ממחינה זו היא כאילו ד(אשר)חנה⁶⁷, דכ"ל⁶⁸ הנותן בעין יפה הוא נותן⁶⁹, ונעין החשובה דוהרות תשוב אל האלקים אשר נתנה הוא השבת והעלאת הנשמה לשרשה ומקורה, דגם כמו שהנשמה מלובשת בגוף (שהרי מצות החשובה היא ככל המצוה, לפשמות בנפשים דוקא) תהי' בבחי' כיטול לגמרי כמו שהיתה בישוה בבחי' האלקים אשר נתנה⁷⁰ צ"ל להיות אולם גם תשובה כפיטוטה. וצ"ל להביא⁷¹ חזרה באצילות (אפילו באצילות הפרטית) כתיב לא יגורד רע⁷², ומכיון שהתשובה צדיקים היא (כנ"ל מלקי"ט) אל האלקים אשר נתנה, למעלה מבחי' בראתה יצדמה נפחתה כי (כ"י) ולמעלה גם מבחי' שנות כי (אצילות)⁷³ איד יוכו אצלם ענין החשובה דסור מרע.

א) ולכאורה ה"א אפשר לבאר זה ע"פ מ"ש בלקי"ט⁷⁴, דמי שמצד מעלת נשמתו שייר להעבודה דבחי' רוח (ועשה טוב) ומכ"ש מי ששייר להעבודה דבחי' נשמה (בקש שלום) כשתסור אצלו בעבודה זו הוא פגם. ויתרה מזו, דלחיותו במדרגה נעלית, הפגם שלו (עם חיותו בדקות) הוא גדול יותר מהעון ממש דאיש של ע"ה. וע"ד רב"ע על בגד תי"ח⁷⁵, ועפ"י ה"א אפ"ל גמורים פוגמים יותר מעוונות תמורים פשיט. וכמו שאמר הרה"מ שהמה"ש של צדיקים גמורים פוגמים יותר מעוונות תמורים עיבת החטא) בצדיקים גמורים הוא החשובה על זה שהי' אצלם חסרון בהעבודה דויע"ט או עכ"פ בהעבודה דבקש שלום, שגם תשובה זו היא עיבת החטא מכיון שהפגם שע"י הוא עוד יותר מהעון (כמסו"מ) דאיש פשיט. אפגם מזה גופא שאומרים שישנם ג' ענינים (סור מרע, עשה טוב ונקש שלום) מוכתה שהעבודה דויע"ט דבקש שלום היא חוספה ועלי' בעדושה גופא וגם כשתסור בעבודה זו, אין זה ענין של רע (גם לא בדקות), ועפ"י צ"ד להבין מה"ע מצות החשובה (עובת החטא) בצדיקים, שעל זה אומן שובה ישראל גוי כי כשת"ה בענידך, דגם מי שהוא בדרגת ישראל צ"ל אצלו גם החשובה דסור מרע.

- 40) לקי"ט פרשתו (האינו) ע"ב א. דרושים לשמע"צ פת"י ריש ע"ב.
- 41) ראה בארובה לקי"ט א"ר כ"ב ג.
- 42) ראה בארובה ד"ה ואברהם ע"ק תוס"ט (המשך חסדיו ע' פ ואילך) וכל"מ. ד"ה זה היום ימים ב' דר"י שנה זו (החשבא) ס"ה (סו"מ ח"ד ע"ק ח"ב ע' קמ).
- 43) ראה ר"ב ג' א. ושי"א ח"ב ח"ה מל"ה פת"י ח"ד. ח"ה וכו' ומתנה פ"יא ח"ב.
- 44) לקי"ט פרשתו שם ב.
- 45) לקי"ט פרשתו שם, רע"א.
- 46) תולדות ה' ה' לקי"ט במד"ב ג' ג. מאמרי אורח"מ דברים ח"ד ע' אחת. ושי"א.
- 47) לקי"ט פרשתו שם א. וראה אורח"מ פרשתו ע' אחת.
- 48) בלק ע"ה. ד' ע"ה. ב' וראה גם ד"ה שובה מרע"ט (המשך חסדיו פרשתו ע' אחת).
- 49) ראה שבת קיד' א. של בנאי (ת"ח) מצד אחד. ובד"ה שבת מרע"ט שפי' שהתמה על בנד חשבו גרוע יותר.

התחתית
5/10

נפש. כי ענין החטא ועון שייך רק בכח"י נפש כמ"ש הנפש החוטאת"י. וגם החטובה (דסור מרע) הוא בכח"י נפש, כי החטובה דסור"מ היא שמקבל עליה קבלת עול מלכות שמים ועול מצוות (שלא למרוד במלכותו ית' ולא לעבור על מצות המלך חז"ל). וענין הקב"ע הוא בכח"י נפש. והחטובה דועשה טוב, שהיא על העדר החטורות אחבה וראיה [וההמשכה שע"י קיום המצוות (ועשה טוב) היא ע"י אחבה וראיה, שהם הגדפך, שכל דים פירא לעילא⁸⁷, וגם השלימות דקיום המצוות גופא, היא ע"י האהבה דוקא⁸⁸]. היא בכח"י רוח, דמדות שכלל (אחוי"ד) הם כח"י רוח. והחטובה דבקש שלום, שהיא על העדר עסק התורה הגבנה והשהה, ובפטריות יותר — החטובה על העדר בהשגת אלקות וביעקי על זה שהענין האלקי אצטבר במדות (דגם כשמחובנו בענין אלקי אין הענין נרגש במחשבה, היא בכח"י נשמה, נשמת שדי תביג⁸⁹. והנה שבהחטובה דועשה טוב כתיב קחו עצמכם דברים ובהחטובה דבקש שלום כתיב עמרו אלהי כי עצבו (דברים) שייך למדות (דדיבור הוא ההכל היוצא מהל"ס⁹⁰). ולכן הוא כח"י רוח ממללא⁹¹, אמירה שהיא בלבוא, מחשבה, היא ע"י כח"י נשמה, וזהו גם מ"ש אמרו אלהי, כל, כל מלשון התכליות כי (בקש) שלום הו"ע ההתכליות.

73. ומה שאומרים החטובה זו (דכח"י נשמה) נשמה עון, יוכן ע"פ מ"ש בזהר"ס (שאוברים במענה לשון) נפשא זיליהו קדישא רוחא זיליהו קדישא נשמתא זיליהו קיש קדישים, דזה שנשמה נקראת קדיש הוא לפי שכללת בחובה גם קדישים דנפש ורוח. ומכיון שנפש ורוח כמו שכללים בנשמה הם במדרגה נעלית יותר [וע"ד דצ"ח שבאדם שהם למעלה מדצ"ח, וכמ"כ הוא בננוע בייצג שאצטבר, וע"כ הוא גם בע"ט דאצטבר כמו שהם בגוונות נלמעה מאצטבות]. לכן ע"י החטובה דנשמה נעשה עילוי גם בנפש ורוח, ולא רק בגו שהם כלולים בנשמה בנשמה אלא גם בגו שהם במקומם. ולכן אומר בהחטובה דכח"י נשמה הוא עון, כי נשמה נשמה עילוי זו, נעשה עילוי גם בהחטובה דסור מרע.

74. כיה בדיח שובה שם. ובלקיי"ת שם מובא הפסוק (ויקרא ד. ב. ועוד) נפש כי חטאת. 75. אהרית פ"א (צא, רצא). וראה בארוכה ס. ישע"ר"ס כ"ס הנתיב שם ע' 1069 ואילך. 76. מנחת פליט (גמ' ב"ב מתקין ח"י כח"י). 77. ראה מנחת פ"ד, כי המפיקו באמת הוא האהוב כ"י. וראה קונטרס הנכונה פ"ב ע' 15. 78. אהוב לב, ו'. 79. דענין זה [שקול הדיבור יצא מהכל הלב] ברוחניות הוא, שדוידור נמשך ממדות שכלל — ראה לקיי"ת ר"ה ג' ד. ובכ"י. 80. מדרגים אונקלוס ע"פ בראשית ב. ז. 81. וראה ר"ל, ב. לקיי"ת חוקת ג' ד. וחי"ג. 82. ראה סוה"מ החת"ב ע' 103 ובכ"י, שדוידור הוא (בעיקר) לנפש להמדות (רוח) והחטובה לשכל (נשמה). 83. ח"י ע, ב.

מכיון שהוא מקור לההחיות, דה"י הוא לשון מהוה⁶² (אלא שההחיות היא בדרך ממילא) בהכרח שיש איות תפיסת מקום להגבראים, ואמיתית והכיסול, הוא דוקא לגבי עצמות אור"ט שלמעלה מהו"י, שאינו בגדר מקור לעולמות. והנה שהחטובה על כשלת בענין ר"ש מי שאהוב) היא עד הרי אלקיד (כהפירוש בלקיים) שהו"י הוא אלקים וצמצום לגבי עצמות אור"ט, שע"י הגילוי דעצמות אור"ט [עולות, שנבחר ונעתיק ומכוול ממציאות העולמות⁶³]. מנגיעים לתכלית הכיסול.

ויש להוסיף. שענין הישות (ויש מי שאהוב) כפשוטו נתקן בכך ע"י עבודת התשובה דחודש אלול, (וככהו את אבי ואת אמה ירח ימים⁶⁴ דקאי על חודש אלול (כדארתא בכתיב הארזיילי⁶⁵), חודש הירחמים, שאז המלך הוא בשד"ה⁶⁶ ובפ"ט בוילמים שאחר ח"י אלול שמכניס חיות בכל הענינים דחודש אלול⁶⁷, ובפ"ט בימי מסליחות שאומרים ליד⁶⁸ הוי הצדקה ולנו כושת הפנים, ביטול דיראת כושת שהיא ידאת הרומונות כדדוגא הני עליונה⁶⁹, ובפ"ט בערב ר"ה שענינו הוא (כשמו ערב ר"ה) הכנה לר"ה, ובפ"ט בר"ה גופא, שאז הוא העבודה דקבלה עול מלכות שמים, שמתמלכתי עליונים. והחטובה דשבת תשובה היא על הישות כמו שהיא בתכלית הנקמת. ולכן מבאר בלקיי"ת, דפ"דושו שובה ישראל עד הרי אלקיד [שאומרים בנשבת תשובה] הוא שהו"י ורי רק אלקים וצמצום לגבי עצמות אור"ט, כי ככ"י לשליל הישות שבתכלית הנקמת הוא דוקא ע"י גילוי עצמות אור"ט שלמעלה מהו"י.

ח. וּלְאַחֲרָיָהּ אָמְרוּ שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל גֵּי כִי כְשֶׁלֶת בְּעוֹנֶיךָ, שְׁהִיא הַחֲטוּבָה דְסוֹר מֵרַע [כמו שהיא בדרגה ישראל, מוסף קחו עצמכם דברים ושוכו אל הו"י, אמרו אליו כל משא עון, שבי תשובה אלא הם החטובה דועשה טוב והחטובה דבקש שלום, ויוכו זה, בהקדים המבואר בלקיי"ת, שבי החטובה דסור"מ דע"ש דחכ"ש שלום זה כ"י, הכחיות בר"ה. והחטובה דסור מרע (שהיא על חטא ועון) היא בכח"י

- 62. שעוריהו"א רפ"ד. וראה גם חז"ן רמ"ב (ברע"ב) פ"דס שער א (שער עשר ולא חש"ס) פ"ט.
- 63. ראה לקיי"ת דרושים לר"ה ס"א. ג. סומ"צ לח"צ מצות ידיו החטובה (דומ"צ ל"ט א').
- 64. מנחת כא, ג'.
- 65. ל"ת לראייתו ע"פ. וראה גם ד"ח תנצ' ע"פ"ב (נת, סע"ד), ובארי"ת י"ד כר"ב פ"ב א"ב מצינו וע' עוד לקיי"ת כ"ה"ה כי תנצ' דרוש השני בענין נבוכדנאזר את אפיה ואת אמה ירח ימים דקאי על [חודש] אלול כ"י.
- 66. לקיי"ת בלקיי"ת. וצ"ע.
- 67. ראה שחת ח"י אלול החש"פ (לקי"ד כר"ב ג ע' 946. ספר השניות החש"פ"ה ע' 122) — נתי בלקיי"ש ח"י שחת ליה אלול (ע' 290 ואילך). לקיי"ת ח"י אלול החש"פ"ה. וראה גם לקיי"ד כר"ב א. ל"ז, א.
- 68. דניאל מ, ז'.
- 69. ראה מנחת פ"ד. סדור (ע"פ דא"ח) הפרה לתיקון חנות (קנא) סע"ג ואילך.
- 70. וראה סו"א א. ל"ז, ב.
- 71. בכל הבא לקמן ראה ד"ה שובה תרע"ג (ומשך תרע"ב ח"א ע' קמו ואילך).
- 72. בכל ע"ז, ב.

73. ומה שאומרים החטובה זו (דכח"י נשמה) נשמה עון, יוכן ע"פ מ"ש בזהר"ס (שאוברים במענה לשון) נפשא זיליהו קדישא רוחא זיליהו קדישא נשמתא זיליהו קיש קדישים, דזה שנשמה נקראת קדיש הוא לפי שכללת בחובה גם קדישים דנפש ורוח. ומכיון שנפש ורוח כמו שכללים בנשמה הם במדרגה נעלית יותר [וע"ד דצ"ח שבאדם שהם למעלה מדצ"ח, וכמ"כ הוא בננוע בייצג שאצטבר, וע"כ הוא גם בע"ט דאצטבר כמו שהם בגוונות נלמעה מאצטבות]. לכן ע"י החטובה דנשמה נעשה עילוי גם בנפש ורוח, ולא רק בגו שהם כלולים בנשמה בנשמה אלא גם בגו שהם במקומם. ולכן אומר בהחטובה דכח"י נשמה הוא עון, כי נשמה נשמה עילוי זו, נעשה עילוי גם בהחטובה דסור מרע.

שער ראשון

קובץ שלשלת האור

הוצלח תשי"ג

קונטרס

ט"י"ג'י"ז כסלו - תשמ"ט

מאת

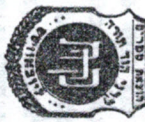
נכור קרושח

אדמו"ר מנחם מענדל שלישי

שניאורסאה

מליבאוויטש

הוצאת שני



יוצא לאור על ידי מערכת "אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

717 איסטקון פארקוויי

שנת המשת אלפים שבע מאות וחמשים לבריאת

ה' תת שנת נסים

מאתיים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר הצי"צ

שנת הארבעים לנשואת ר"ק אדמו"ר שליט"א

קונטרס שבת תשובה-י' תשרי, תשמ"ט

כב

ומזה מובן שכביי שהעבודה זמור מרע (בחי נפש) ודועשה טוב (בחי רוח) תהי' כדבעי, הוא עיי' ספד בתמונה (בחי גשמני) ובפרט עיי' העסק פנימיות התורה ברי"ן דאורייתא ובריון דריון, דבחי פנימיות התורה הנקי סמים דאורייתא הוא המקשר ומחבר בחי סמים דישיראל לבחי פנימיות התורה הנקי סמים דאורייתא העצמות שבתורה הוא ככל חלקי התורה, גם כנגלה דתורה, וגם בקריאת אורחות התורה (אפילו כשלא ידע מאי קאמר) כמבואר בהמשך הע"ב⁸⁸, הרי מבואר שם שגולת העצמות הוא דוקא בפנימיות התורה [כי פנימיות אבא פנימיות עתיק⁸⁹, ולכן הגילוי דפנימיות עתיק הוא דוקא בפנימיות אבא]. ובפרט בפנימיות התורה כמו שנמללה בתורת החסידות עיי' הבעש"ט, וראב"כ כ"א שנגמלה עיי' אדמו"ר הקו בתורת חסידות חכ"ד, באופן ד'תפרנסוין⁹⁰. ועיי' העסק בתורה, ובפרט בפנימיות התורה, נעשה עליו גם בהעבודה זמור מרע ודועשה טוב.

ר"י והנה כמו שהתשובה דשובה גו' כי כשלת בענין אנה על עונות כפשוטם חי', שהרי כל ישראל בחוקת כשרות המס⁹¹, ובפרט לאחרי המשנה דהודש אלול ודימי הסליחות, ובפרט לאחרי ר"ה שכל ישראל ויזן בדין, ועד שגם בערב ר"ה יודעים כבר כבידור שיזכו בדין⁹², כי ועמד כולם צדיקים⁹³, ובפרט לאחרי תק"ש שאז נעשה ענין העשרות [ובידוע דזה שארדילי⁹⁴ מתעשרת כספה הוא מיד לאחרי תק"ש]. והתשובה דשבת תשובה (לאחרי ר"ה) היא רק על הישות דיש מי שאר"ב (ובזה גופא) — בתכלית התקנות כ"ל (סעיף ז') עדין הוא גם התשובה דועשה טוב ודבקש שלום, דהגם שעשו נאמעינים אלו גם מקודם, התשובה דשבת תשובה היא שקיום המצוות תהי' בהיזרר עד יותר, ועדין בעסק התורה ובפרט בפנימיות התורה כמו שנמללה בתורת החסידות ובפרט בתורת חסידות חכ"ד, כולל גם הענין ד'פירוש מצינותיו חוצה'⁹⁵, ועד שיהי' מלאה הארץ דעה את הוי' כמי לים מכסיים⁹⁶, שנת שנת חרה שנת תשובה ושנת תפלה, וכו' גם כל הברכות שכתב ראומיות, שנת אורה שנת ברכה שנת גאולה וכו', ובפרט — הברכה העיקרית, גאולה שלמה עיי' משיח דקמן בקירוב ממש.

84 לקריא ויקרא ה' ג. ע"פ חז"ג ע"ג א.

85 ח"ב פסס"ד (ע' חשמו ואליד).

86 לקי"ת נבטי"ב מ"ד. רש"י. והוא בהוספתו ל'תעורר וציונים' לקי"ת שם (בהוצאת קודת התשד"צ ואליד — קמ"א).

87 ל' התק"ו ח"ז בסופו. והוא התקנה מס'ים לומר: כס"א לחי"ז שם — נעתיק בליקושי חכ"ד ע' 136 ותק"ה 35.

88 רמב"ם ה"ל קדושת פ"ב ה"ב.

89 סו"ר אורח ה"ל ר"ה חתקמ"א, מורשלים ר"ה פ"א ה"ג.

90 ישע"י ס' כ"ב.

91 ר"ה ט"ו ב.

92 ראה אהר"ק דהבעש"ט, דרמפ"ה ג' כב"ר שם טוב (הוצאת קודת) בתחלתו.

93 ישע"י י"א ג.